

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd

Uttalelse om norsk asylpolitikk i Norge

Uttalelse fra Mellomkirkelig råd samlet i møte 8.-9. september 2009

Mellomkirkelig råd er bekymret for signalene regjeringen sender ut med sitt forslag om innstramminger i asylpolitikken. De kan svekke det asylinstituttet Regjeringen sier den vil styrke. Retten til opphold eller retten til å søke om opphold gjelder Norges internasjonale forpliktelser. Menneskers behov for å søke om beskyttelse skyldes deres livsforhold i verden. Disse forholdene er ikke betinget av budsjett-drøftinger og partipolitiske posisjoneringer i Norge. Norske myndigheter må vise at vi tar ansvar. Våre store ressurser forplikter oss på en særskilt måte.

1. Det siste året har det kommet flere asylsøkere til Norge enn vi har vært forberedt på. Mellomkirkelig råd for Den norske kirke oppfordrer norske politikere til å møte denne situasjonen med klokskap og ansvarlighet. Det er en felles og nasjonal oppgave å gi asylsøkere en verdig og rettferdig behandling. Norske kirkeledere oppfordret i august menigheter og kommuner til å ta imot asylsøkere med nestekjærlighet, og mange steder gjøres det allerede en betydelig innsats. Det er rikspolitikeres ansvar å legge til rette for at kommunene kan håndtere en situasjon med en økning i antall asylsøkere. Det innebærer at de må bidra med både konstruktive holdninger og realistiske rammebetingelser.
2. Norge er del av et internasjonalt fellesskap hvor millioner av mennesker er tvunget på flukt, blant annet som følge av politisk og religiøs forfølgelse. Likevel berøres ikke Norge på langt nær så mye av mennesker på flukt som fattige land i sør. Vår velstand gir oss en spesiell mulighet til å ta imot mennesker i nød.
3. Økningen i antall asylsøkere har ført til ny debatt om norsk asylpolitikk. Dessverre får debatten ofte en fryktskapende undertone. Den tilslører ofte at asylsøkere har rett til å få søknadene sine behandlet, og rett til opphold dersom de oppfyller kriteriene for dette. Asylsøkere må ikke mistenkeliggjøres på generelt grunnlag. Man kan ikke klandre asylsøkerne for at vi har vært for dårlig forberedt på å ta dem i mot.
4. Menneskene som kommer hit må ha et sted å bo mens søknaden behandles. Dette må være et trygt sted hvor man verken risikerer å bli trakassert eller utnyttet, og hvor man blir møtt med anstendighet og verdighet. Mottakene må ha forsvarlig bemanning, gode helsetilbud og en anstendig standard.

5. Regjeringen foreslår å stramme inn asylpolitikken for å verne om asylinstituttet. Mellomkirkelig råd frykter at noen av tiltakene kan bidra til det motsatte fordi de vil hindre mennesker med reelt beskyttelsesbehov fra å kunne søke asyl. Det er kritikkverdig at noen av disse tiltakene kan ramme rettighetene til dem som allerede har fått opphold.

Vi vil blant annet peke på følgende:

a) Opphold på humanitært grunnlag

Ved å ikke ta hensyn til en gruppevurdering i forhold til det enkelte landområdet risikerer myndighetene at retten til opphold på humanitært grunnlag strammes uforsvarlig mye inn.

b) Enslige mindreårige asylsøkere

Ved å gi "begrensede tillatelser uten rett til fornyelse" for enslige mindreårige over 16 år kan myndighetene i realiteten utsette avslaget til barn fram til de når myndighetsalder. Barnekonvensjonen tillater ikke utsending av enslige barn, og regjeringen må ta intensjonen i denne forpliktelsen på alvor. Å sette barns liv på vent er både uansvarlig og motvirker integreringen av disse.

c) Familiegjennomføring

Å ikke kunne bli gjenforent med sin familie før det har gått fire år rammer dem som får innvilget opphold. Retten til å være sammen med familien sin kan ikke være betinget av utdanning eller arbeid.

d) UNHCR-anbefalinger

FNs anbefalinger (UNHCR) må i større grad sette standard for norsk asyl- og flyktningpolitikk. Når regjeringen reduserer Stornemndas rolle, legger den opp til politisk å kunne overstyre FN-anbefalinger ut fra innvandringsregulerende hensyn.

e) Behandlingsform i Utlendingsnemnda (UNE)

Mellomkirkelig råd har tidligere tatt til orde for at langt flere saker må få full nemndbehandling i UNE. Forskriften som skal regulere behandlingsformen i UNE må av rettsikkerhetsmessige grunner åpne for at flere saker i UNE får behandling i full nemnd – ikke omvendt.

f) Returavtale til Irak

Mellomkirkelig råd forutsetter at en tilbaketakelsesavtale med Irak ikke innebærer retur før det er trygt. Våre internasjonale kontakter og kirkelige nettverk melder at per dags dato er det ikke trygt å returnere til Irak.